

מכון לריפוי בעסוק ושיקום
קופ"ח כללית, מחוז שרון – שומרון
מרפאת "דגני"

Occupational Therapy Department
"Klalit" Health Service
"Degani" clinic

רחוב הרצל 63, חדרה, ישראל 63 Herzel St, Hadera, Israel

טל': 972-6-6328515

פקס : 972-6-6328318

- ◀ **כללי :** מרפאת "דגני", המרפאה האזורית באזור חדרה, שייכת לשרותי בריאות – כללי, מחוז חפר/שרון/שומרון ומשרתת את תושבי צפון השרון וצפון מערב השומרון. מזכרון יעקב בצפון, ישובי ואדי ערה במזרח ומכמורת בדרום.
- ◀ **המכון לריפוי בעיסוק :**
- ◀ **שעות פעילות :** ימים א' עד ו' החל מ- 8:00 עד 19:00 (שעות סגירת המכון משתנות לפי מי השבוע).
- ◀ עובדות 8 מרפאות בעיסוק מוסמכות.
- ◀ 6 מרב"ע מומחיות בתחום התפתחותי ועובדות עם ילדים (ראה הרחבה).
- ◀ 2 מרב"ע מומחיות בתחום הפיזיקלי-שיקומי ועובדות עם מבוגרים וילדים (ראה הרחבה).
- ◀ **שם האחראית :** נורית מזרחי
- ◀ **רכזת ההדרכה :** צביה מנור
- ◀ **שמות המדריכות :** בתחום הילדים : נעמה עינת, סמדר רודס וצביה מנור
בתחום הפיזיקלי : נורית מזרחי ועפרה ויסמונסקי
- ◀ **צוות רב מקצועי :** צוות הריפוי בעיסוק פועל בשיתוף פעולה מלא, הן בתחום ההתפתחותי והן בתחום הפיזיקלי, עם מקצועות טיפוליים נוספים ובעיקר עם פיזיותרפיסטים והעובדות הסוציאליות במרפאה. ניתן להפנות מטופלים באופן ישיר ממחלקה למחלקה ללא צורך בהפנית רופא נוספת.
- ◀ **נגישות :** רכב פרטי : כביש חיפה – ת"א הישן, בכניסה הצפונית לחדרה (רח' הנשיא), פניה 3 שמאלה (צפונה) לרח' הרצל, כ- 70 מ'.
- ◀ **תחבורה ציבורית :** רכבת : מתחנת רכבת חדרה יש לצאת לכביש הראשי ולקחת קו 7, לרדת בתחנת רח' הנשיא – הרצל וברח' הרצל ללכת צפונה.
- ◀ **ילדים (אוכלוסיית המטופלים) :**
- ◀ **גילאים :** גילאי הילדים המאובחנים והמטופלים במכון : 0-12 שנים.

- ◀ **אוכלוסיית המטופלים : אבחנות :** ליקויים במע' העצבים המרכזית ו/או הפריפרית, נכויות ומומים מולדים, פגים, מחלות מטבוליות, ליקויים במ' החושים : ראייה, שמיעה, שיווי משקל, תחושה... , אחר התפתחותי כללי, בעיות קשב וריכוז, היפראקטיביות, ADHD, הפרעות תפקודיות בתחומי מוטוריקה גסה ועדינה, תפיסה וחשיבה, גרפומוטוריקה ועוד.
- ◀ **הטיפול :** ההפניה לטיפול ואבחון נעשית ע"י רופא ילדים. חלק מהילדים מופנים לאחר אבחון רב-מקצועי במרכזים להתפתחות הילד. הגורמים היוזמים הפניה לריפוי בעיסוק הם רופא ילדים, פיזיותרפיסטים, קלינאי תקשורת, פסיכולוגים, גננות, הורים, מורים... סוג הטיפול הינו פרטני, הדרכה, מעקב או טיפול קבוצתי. במכון פועלות קבוצות הכנה לכתה א', קבוצות כתיבה ועבודה בזוגות. הטיפול הקבוצתי מאפשר למטופלים התנסות בתפקוד חברתי – אישי התורם להרחבת המיומנות הבינאישית ומהווה תחנה על הרצף שבין טיפול פרטני לסיום טיפול. הטיפול ניתן אחת לשבוע או במפגשי הדרכה להורים ומעקב בתדירות משתנה עפ"י צרכי המטופל. מפגש טיפולי אורך 45 דקות. משך הטיפול נקבע עפ"י מצב וצרכי המטופל ונע בין מפגשי הדרכה ספורים לבין ליווי לאורך שנים. אצל חלק מהילדים קיימות הגבלות של מספר טיפולים עפ"י זכאות בסל השרותים.
- ◀ **תחומי ומרכיבי התפקוד :** מרכיבי התפקוד אליהם אנו מתייחסים באבחון ובטיפול :
1. **מרכיבים סנסוריים :** טקטילי, פרופריוצפיטיבי, וסטיבולרי, ראייתי, שמיעתי, טעם, ריח ...
 2. **עיבוד תפיסתי :** סטראוגנויס, קינסטזיה, סכמת גוף, אבחנה חזותית, דמות ורקע ...
 3. **נאורומוסקולריים :** רפלקסים טווחי תנועה, טונוס, כוח, יציבה ...
 4. **מוטוריים :** קאורדינציה, צדדיות, תאום דו-צדדי, תאום חזותי מוטורי ...
 5. **קוגניציה :** ריכוז, זיכרון, רצף, פתרון בעיות, למידה ...
- תחומי התפקוד אליהם אנו מתייחסים מושפעים מגיל הילד.
1. ADL : לבוש, אכילה, רחצה, היגיינה אישית ...
 2. תחום חברתי ואישי, פעילויות ביצועיות ולימודיות תואמות גיל, משחק, שעות פנאי, תפקוד במסגרת חינוכית.
- ◀ **אבחונים מקובלים במכון :** אבחונים סטנדרטיים : הערכה קלינית ע"פ Q.N.S.T, SI, שאלון תמ"י – תחושה/פורוש ובר שליטא, M.V.P.T, GARDNER, BEERY (Visual, Motor, V.M.I), CONNERS, SCSIT-AYRES וא.א. כתב יד/פורוש וליפשיץ. והערכה התפתחותית ע"י תצפית.
- ◀ **מסגרות ושיטות טיפול :** במכון מטופלת אוכלוסייה מגוונת ולכן גן גישות ושיטות הטיפול מגוונות ונבחרות בהתאם למטופל. לרוב נעשה טיפול תוך שילוב מספר גישות. גישות הטיפול הנהוגות במכון הן : טיפול התפתחותי כוללני, טיפל נירוהתפתחותי (NDT), גישת SI, Visual-Coping, Psychosocial, Perceptual.
- ◀ **פיזיקלי (אוכלוסיית המטופלים) :** פגיעות ידיים וגף עליון טראומתיות (לאחר תאונת דרכים, עבודה, ביתיות וכו'), נפגעי כוויות וצלקות, חולים במחלות פרקים כרוניות או מצטברות, לאחר ארוע מוחי או מחלות

ניורולוגיות, מומים מולדים (בעיקר אצל ילדים ותינוקות), ירידה כללית בתפקוד וירידה קוגניטיבית.

➤ **הגורמים המפנים** : רופאי משפחה בקהילה וכן רופאים מקצועיים (אורתופדים, כירורגים, פלסטיקאים) בבתי חולים או מרפאות. כמו כן מתקבלות הפניות ישירות ע"י פיזיותרפיסטים במרפאה.

➤ **סוג הטיפול** : עפ"י רוב פרטני. מתקיימות גם קבוצות התעמלות מותאמות ; ללקוחות לאחר ארוע מוחי – שלוש פעמים בשבוע. ללקוחות עם דלקות פרקים כרוניות – פעם בשבוע. בקבוצות ההתעמלות מושם דגש, בנוסף לתרגול הפיזי, גם על שיתוף בתחושות ובקשים וכן על הדרכה להתמודדות בחיי היומיום.

➤ **מרכיבי ותחומי תפקוד עיקריים** :

מוטוריקה : טווח תנועה, כוח, סיבולת, קואורדינציה, מוטוריקה עדינה ...

תחושה : הפחתת רגישות תחושתית, "לימוד מחדש" פונקציות תחושתיות, הדרכה ותרגול.

תיפקוד : ADL – לבוש, אכילה, פנאי, תפקוד בקהילה, IADL – התחלת שיקום מקצועי ותפקודי עבודה. תפקידי ידיים.

קוגניציה : תפיסה, חשיבה, זיכרון.

פסיכולוגי - רגשי

➤ **טכניקות ואמצעי טיפול** : תרגילים ומשימות ברמות קושי משתנות ופרוגרסיביות לפי יכולת והתקדמות המטופל. דגש על פעילות מכוונת למטרה (Purposeful Activity). בניית והתאמת סדים למנוחה ותרגול. הדרכה והנחייה לתפקוד ותרגול בבית. בניית והתאמת אביזרי עזר לפי הצורך. מדידת והתאמת חבישות לחץ.

➤ **אבחונים ואמצעי מדידה** : Perdou Dexterity Test, Dynamometer – Pinch & Grasp

COPM, AMPS, Functional Dexterity Test (FDT), Jebsen – Hand Function Evaluation

➤ **מסגרות ושיטות טיפול** : הטיפול מונחה ע"י התפיסה ההוליסטית הרואה את האדם כמכלול פיזי, נפשי, חברתי, קהילתי, ומשפחתי. עפ"י תפיסה זו נבנות מטרות ותכנית הטיפול, אשר יכללו מספר גישות טיפוליות בו-זמנית.

אנו נעזרים בעיקר בגישה השיקומית ובגישה הבינומכנית. עם מטופלים לאחר CVA תהיה התייחסות גם לגישת NDT עפ"י Bobath.

➤ **שרותים נלווים** : במכון קיימת נקודת מכירה לאביזרי עזר וסדים מוכנים. ניתן לרכוש

אביזרים עפ"י קטלוגים או מהמלאי, וכן לקבל יעוץ והדרכה לגבי סוג האביזר והשימוש בו.

➤ **הדרכה** : אנו רואים ב"דגני" מקום להכשרה מעשית השם דגש על ראיית האדם כשלם. אנו רואים חשיבות בהתייחסות לכל עוצמותיו וחולשותיו של האדם המטופל ומתייחסים רבות לכך גם בהדרכת הסטודנטים, בבניית מטרות ותכנית הטיפול.

בתקופת ההכשרה יוכל הסטודנט להתנסות באופן פעיל ושוטף עד כמה שניתן, בבניית תוכנית טיפול ויישומה, בהנחיית קבוצה טיפולית ובצפייה בגורמים טיפוליים נוספים (פיזיותרפיה, ע"ס). אנו מצפים מהסטודנטים המגיעים אלינו לקחת חלק פעיל בחיי המכון (בהתאם לרמת הידע הנדרשת). אנו מצפים ליוזמה ולקייחת אחריות מלאה של הסטודנט על מטלות אותן הוא בחר ליישם או שהוטלו עליו.

את הסטודנט מלווה בד"כ מדריכה יחידה, אך במהלך ההכשרה תינתן האפשרות לצפות במגוון מטפלים וסוגי אוכלוסייה מטופלת ע"מ להעשיר את תוכן ההכשרה. המסר איתו היינו רוצים שהסטודנטים יצאו בסוף ההכשרה הוא שחומר תיאורטי וידע ניתן לרכוש מספרים, וחשוב מאוד לדעת, אבל חשוב לא פחות לשאול להסתכל ולהרגיש את צרכי המטופל, שיכולים להיות שונים מהאבחנות איתן הוא הגיע, ולתת להן חשיבות במהלך הטיפול. אנו מאמינים שטיפול מוצלח יוכל להיות רק אם נוכל להשיג שיתוף פעולה מלא של המטופל ולהביא אותו אל תוך הטיפול. רק אם נתייחס אליו כשלם נשיג זאת. להתנסות המעשית תפקיד מכריע בפיתוח הפן הטיפולי אצל הסטודנט וזאת דרך חשיפה למגוון פגיעות ולקוחות, התמודדות והתלבטות לגבי אופן העשייה ומשמעותה לגבי כמטפל.